

FORSØRGERHJÆLPEN

I.

Det har glædet mig meget at se et Medlem af Forsørgerudvalget fremkomme med et selvstændigt Forslag til en Form for Forsørgerhjælp, det var ligesom en Mindelse om det gamle initiativtagende Dansk Kvindesamfund, og Forsikringsvejen var jo ogsaa en af de Veje, vi i min Tid afstak os i Forsørgerudvalget som værd at tage under Overvejelse. Men det, som skulde vække Sympati, for Forsikringsvejen, var efter min Mening dengang som nu det moralske Moment, som ligger i, at kun den, som saar, kommer til at høste, med andre Ord, at den unge selv skal betale sin Forsørgerhjælp senere i Livet. Dette Moment falder jo imidlertid helt bort, naar Forsikringen bliver tvungen, en saadan Forsikring er kun en forskønnende Omskrivning af det prosaiske Ord Skat.

Jeg vil hævde, at Fru Hessel og jeg i Virkeligheden vil frem ad samme Vej. Ikke-Forsørgeren skal betale for Forsørgeren, og Hjælpen skal ikke være en Almisse, som kun ydes en enkelt Klasse, men en Ret for alle. — Begge anviser vi Kompensation for det offentlige Merudgift til Forsørgerne ved en Ekstra-Skat paa Ikke-Forsørgerne. Mit Forslag er derfor ikke økonomisk mere uløseligt end Fru Hessels.

Hvad det gælder om i denne Diskussion er at konstatere Enigheden paa de væsentlige Punkter, for saavidt den findes, og paa samme Maade Uenigheden, hvor den kan paavises. Jeg mener at det fremgaar af, at Fru Hessel ønsker Forsørgerskatten ydes i Skikkelse af en Forsikringspræmie, paalagt alle, at hun ogsaa maa mene, at Udbyttet, Forsørgertillæget skal komme *alle* til Gode, thi dette er jo Forsikringstankens Princip og maa vel ogsaa gælde den tvungne Forsikring. Kun forbavser det mig, at Fru Hessel et Sted siger, at de unge ved at betale deres Forsikringspræmie erhverver sig Ret til at faa det fastsatte Børnetillæg forsaavidt „deres økonomiske Forhold til den Tid berettiger dem dertil.“ Det synes her, som om Fru Hessel alligevel anerkender Tranggrænsen, men hvis saa er, forsvinder for mig det sidste Spor af Berettigelse af i denne Sammenhæng at anvende Synspunktet Forsikring. — Mit For-

slag betød i mine egne Øjne en Form for Forsikring — men jeg nævnede med Vilje ikke dette Ord, fordi Forsikring for mig altid vil sige en frivillig Akt, — jeg nøjedes med ædrueligt at sige: Skat. Men det forsonende og retfærdige Moment i mit Forslag var, at ingen Forsørger, fordi han eller hun — maaske med stor Flid og Sparsommelighed havde forbedret sin økonomiske Stilling gik glip af Udbyttet af sin i Ungdommen indbetalte Forsørgerskat.

Det kunde interessere mig meget at faa at vide, om Fru Hessel ønsker Børnetillæget ydet under en bestemt Tranggrænse eller overalt; det fremgaar ikke klart af hendes forskellige Udtalelser i „Kvinden og Samfundet“.

Gyrithe Lemche.

II.

Under Kampen for Ligelønsprincippet var jeg enig med dem, der hævdede, at det var Arbejdsydsen og ikke Personen, der skulde betales, og endvidere kan jeg gøre den Udtalelse til min, at f. Eks. Lærerens Børn ikke staar Staten nærmere end Skomagerens, derimod er jeg grundig uenig med dem, der mener, at Staten (eller Kommunen) skal være Medforsørger saavel for Lærerens som Skomagerens Børn.

En saadan Bestemmelse vil kun svække vor, Forældrenes, Ansvarfølelse og derigennem vor Arbejdslyst og Energi, samt skabe en falsk Forestilling om en Velstand, der kommer af sig selv.

Fru Lemche mener, at de ugifte burde betragte Forsørgerskatten som Ærespenge, jeg mener nu, at tvungen Sag er ingen Ære, og det maatte jo blive en tvungen Skat. —

Endvidere tænker jeg mig, at de fleste ugifte har lige saa svært som vi andre ved at elske Børn saadan i den blaa Almindelighed, men derimod kan holde af et eller flere Børn, og frivilligt ofre en hel Del paa dem, men lad nu det være, langt værre er det, at alle vi Forældre, der i Bevidsthed om vort Ansvar, har sat Børnene i Verden, og hvis Stoltthed og Glæde det er at opdrage dem saa godt som muligt, sandelig ikke kan betragte det som en Ære, men derimod vil føle det som en Skam at skulle dele dette Ansvar med Stat og Kommune.

Naar Mand og Hustru hjælpes ad, saa kan vi alle ved Lønnen for vort eget Arbejde give vore Børn den tarvelige, sunde Opdragelse, der bekommer dem allerbedst. En anden Ting er det, naar den ene Ægtefælle dør, da er jo de Forudsætninger, under hvilke vi fik Børnene, bristede, og Samfundet bør træde hjælpende til. Overfor Kvinderne ydes denne Hjælp jo allerede efter Enkeloven, jeg tror, at ogsaa Enkemændene trænger til Støtte. Ligeledes maa vi hjælpe, naar Sygdom eller anden Ulykke kommer til, det maa blot ikke blive det almindelige.

Naar jeg har været saa glad for den nye Ægteskabslov, saa er det netop fordi at de Paragrafer, der omhandler samlevende Ægtefolk, allerede nu praktiseres i de 99 normale Ægteskaber, og saa er det kun Ret og Billighed, at det bliver Lov for det 100 unormale, hvor den ene Part ikke tager Hensyn til den anden.

Men her ved Forsørgerskatten er det netop det normale Forhold, selve Livskernen i Samfundet, det drejer sig om, og jeg forstaar, at det gøres i den allerbedste Hensigt. Meningen er at hjælpe og støtte Hjemmene og derigennem fremme Opvæksten af en god Slægt, men jeg tror kun, at Resultatet bliver ganske det modsatte, thi det er ikke flere Penge vi trænger til, men den Nøjsomhedens og Tilfredshedens Aand, der nødvendigvis maa til for at skabe et lykkeligt Hjem, enten det saa er rigt eller fattigt.

Saa siges der, at den ugifte Kvinde bliver saa meget bedre stillet end den gifte, at hun derved fristes til at forblive ugift.

Haanden paa Hjertet alle Mødre, er der een eneste af Eder, der synes, at Eders Lod blev fattig mod de Stakler, der aldrig lærte Livets Lyst at kende. Hvad gør dog det, at vi skal ofre en Del for Hjem og Børn, de bliver os kun saa meget dyrebare. Saa viselig er Livets Lov, at i samme Grad vi kan ofre os, i samme Grad bliver det vi ofrer os for, dyrebart.

Nej, lad kun de ensomme faa lidt Erstatning paa en anden Maade, det er Synd at misunde dem det.

Nu tænker Læserne maaske, at jeg er en af dem, der sidder paa Flæsket og derfor sagtens kan snakke, men jeg kan forsikre dem, at baade Børne-